

قیمت سالیانه
از وزراء واعیان دولت یقدر
معارف دوستی شان
برای مکاتب ملی و کتب خانهای ملی
و معاونین و وقائع نکاران (ضخیری)
رایکان
عموم خریداران در داخله
(۱۲) روپیه کابلی در خارجه
بم بوند انگلیسی با محصول بوست
از طلاب و محصلین نصف قیمت
شناوه
داخله خارجه
(۸) روپیه (۷) شلنگ

درین جریده از هر گونه علوم و وقایع سیاسی
و منافع دولتی و فوائد ملی بحث میشود

امان وعده

۱۳۷

از اینای وطن هر که اهل بدده شد بدون خواهش

جريدة رایش فرنستاده میشود

قیمت بیک شماره یکعباسی

الا امانت

ده افغانستان کابل

سر دیر

سید محمد قاسم

امورات تحریریه بنام

اداره فرنستاده شود

اداره در انتشار و اصلاح مقالات

وارده مختار است

در هر هفته یکبار نشر میشود

اورافقه درج نشود اعاده نمیشود

تاریخ شنبه (۵۲) قوس ۱۳۰۲ هجری (دوشنبه) (۸) جادی الاولی سنہ (۱۳۴۲) هجری

فهرست مقالات

(۱) در اطراف مقاله انکلشمن یا سیاست خارجی افغانستان - (۲) مطالعات : فتوحات فرزند آدم - (۳) نطق
راجا مندر برتاب (۴) حوادث داخلیه - (۵) خیالات نازه - (۶) اعلان -

می گفتند . و باین انتیکاهای مکارانه و دشائی عبارانه میخواهند
افغانستان را در نظر مردم بک قطعه و حشی و بک خطه دوراز
نهذیب و تعدن معرفی نموده غایل و اعتقادات عامه را در حق
آن مشبه و مشکوک نمایند . حال آن که این گونه اشخاص
بی ما به هنوز آمیق و تأمل نیکنند که موقع این اشتباه کاری ها
و زمان این قلب ها و دروغگوئی ها گذشت . از بک طرف
هم جامعه های بشریت پیدار و هشیار گردیده برد های استنار
و بی علمی و حجاب های ظلمت و بخوبی از جشم شان دورافتاده
حقائق را که سالم بودند بتوانند بود اصریز دانستند و بکنه
من حرفات و خز عblas دشمنان بشریت آه چشم های مردم را
زمان در ازی از احساس آفتاب حقیقت تیره و تاریک ساخته
بوده فهمیده علل و اسباب خفیه این همه دشائی خانه و فربیه
های خجالت آورانه را که محض کول زدن علم واستفاده خود
شار بوده ادرالک نمودند و ازین بعد کول نمیخورند . از طرف
دیگر آوازه امانت و جلال وطنین عظمت واستقلال افغانستان
بکوش دوست و دشمن رسیده از هر طرف دینادسها دوستی و
ایادي یکجھی با دراز شده عموم خواستکار اتحاد و ارتباط با
او شدند .

در اطراف مقاله انکلشمن
با

سیاست خارجی افغانستان

در نمره گذشته مقاله اندازانه واظمارات شورش
انکلشمن را به عما نقل کرده و بمقابل هر فقره آن
جواب های مناسب نوشته و عده داده بودیم که در آئیه هم
در اطراف آن بعض تصریحات و بیانات لازمه نویسیم ، اینکه
حسب و عده در این شماره نیز به بعضی اظهارات مقتضیه حسب
لزوم موقع و مناسب و وقت بادرت می نماییم
جنایجه در سابق نوشته بودیم جو تک دشمنان عظمت و
استقلال افغانستان ، دیده نمیتوانند که افغانستان در نظر عالم
بوما فیوما محبوب القلوب گردیده ، داشته مناسبات و مراودات
او مدول عالم و مملک دنیا وسعت یافته ، احوال داخلی آن در
دائره نمدن و تعاملی قوت و شوکت برق نموده ، در اوضاع خارجی
مقامات بلند و مراتب ارجمند راحائز گردیده ، انتظار مودت
و احساسات خلوصیت دوست معظامه و مملک متعدده را بخود حلب
نماید ، همه وقت برخلاف افع حقائق دروغ و اطلاعات کاذبه
نسبت به جریانات داخلی اوضاع سیاسی افغانستان اشر و اشاعه

سباع درنده ، غیره ی فرزند آدم رو آورد ، حس مدافعت و حفظ حیات را در اوپیدا نموده و پس حس احتیاج در او تولید شده ، رفته رفت از الحال مدافعت و محافظه عمال مهاجم و تعرض در اینده و برای فتوحات و مظفریت هاشمی که رفع احتجاجات و تسکین آرزو های وی را بخاید ، شروع شماش کذاشت .

هرچه دامنه اسباب و آلات او وسیع شد ، دامنه فتوحات و عملیات وسیع نز کردیه ، تقریباً موافع را شروع برداشتن کرد ،

جراغ برای رفع تاریکی کشند ، جو ، غولات جو گوشت و غیره برای رفع کردنک ، ایاس برای رفع سرمه ، آتش برای رفع غالب هوانم ، خانه و قلعه برای حفاظت از دشمن وسباع ، اخیراً اعمارات وقصور برای تسکین آرزو و بالآخره برای هزاره اسبابی و برای هر مانی وسیله درست کرد .

یکانه مانی که بنظر او بزرگ تر و مهیب تر ، و او را تا مدتهی غرق بخر نظر واندیشه نمود همان وجود « دریا » بود ؟ اوم ، دریا اچقدر بزرگ ، بی نهایت وسیع و بی نه پهن و خروشان ، پر قوت و شجاع ، و دارای حیوانات مهیب پر زور ...

هانچه باید کرد ؟ فقط (قایق) است که میتواند ، هانطور که در رودخانه های متوسط روی آب ایستاده ورفع احتیاج مینماید در کثوار های دریا هم بکار بخورد .

آری ، قایق های کوچک رفته کشتهای بزرگ شده وقایق جبهای لوزنده کاز تکر زندگی در وسط یک موج کوچک مقاومت میکردند ، بنادهای بزرگ مبدل شدم ، و اخیراً کاپitanهای قهرمان ، و ملاحان زردست قادر برگشتن ازاویانو نهادند ! دوم کوه بود !

این دشمن هم سخت مانع آرزوها وروش مشی آزاد او شده و کوه نبود مگر یک مانع و عارض سخت بینه کابدا هیکل ماجز و آنوان پسر آدم . قادر بر طرفت و بینه زدن با آن نبود .

ولی رفته رفته این بیکر ضعیف باشاری کرده اول راههای باریک از بغل و دامنه های مهیب (کوه) بزیده سیس موق شد ، که با کمال فهم نیت شکم جسم ، و دل سخت کوه را بازوت و دینامیت از هم شکافته ، و کاروان آرزوی خود را با یک ابخت و عظمی از وسط آن (تونل) بکدراند ! سخت زین حریقی که با کمال مناعت و رفت مقام خود

جهه کسانی را که محل راحت او شوند مقاومت کنند و اسباب دفاع و موجیات مقاومت را در داده وطن و جامعه ملت غیور خود هدوفت تهیه و تدارک داشته باشد و از همین نظر به اهالی افغانستان اصول زنده کانی خود را طوری قرار داد که کویا به نهانی مبارزه دائمی دارند و این عقیده و مسلک افغانستان صناعی بست بلکه فطری است و دفاع از حقوق و مبارزه در راه حیات بسیار داشت .

بسیار دادت و ملکه او کشته است .

الحاصل افغانستان یک زنده کی با سعادت ویک حیات باش رافت و راحت را در داده خال و خوبی مآل خود را تعقیب نموده هر کس هد وقت حسن حال و خوبی مآل خود را تعقیب نموده هر کس با یک لظر خوب دید او هم اطمینان ملاطفت و ملائمه می کند و از کسی اراده بد وقصد سوء مشاهده و حس کرد او هم به خشونت و درشی که حرف را از اراده اش نادید بشبان کنند اقدام می نماید . و هن کس در داده این لظر به با افغانستان خواهش مراوده و آشنائی دارد افغانستان هم وقت حاضر بوده . بناء علیه اسبابها واقفا هایک دروغین و مغرضین یعنی کشند صراحت کذب و توهمن است و بمحابی استفاده ازین کوه اشاعات که موجیات توهمن و سلب اطمینان را انجاب می کنندیه اوضاع ناکوار و خسارهای بی شمار خواهد شد بیانات فوق اصلاً برای بعض اشخاص نو وارد و ناواقف از اوضاع سیاسی افغانستان وخط مشی او با همایه هاست ،

جنان چه بعضی از آنها بعد از دیدن هممه ها و عصاینها از این مقاله انکلشین در افکار حسین ، پیش ما آمدند راین زینه مذاکره و کسب معلومات نمودند ، والخط مشی افغانستان اصری است روش و غایان ، سیاستات آن مثل سیاست ای پیج دریج اروبا پوشیده و غامض نیست که کسی به کنه آن زسد ، پادران محل اشتباه و ربی باشد .

در خانه از وطن خواهان و دوستان و اولاد های عنیز وطن که در اطراف مقاله انکلشین مقاله های رجوش و حرارت ناک نونه رای درج کردن باداره فرستاده اند اطمینان کشکر نموده احساسات زنده و بیدار شان را تقدیر و تحسین می کنم و مرضی کم که مقالات شان بالتدبریم تازمان نزوم درج خواهد شد را کرد برشود آزورده نشوند چونکه اخبار هفتگه کی واوراک آن اذک است .

مطالعات

فتوات فرزند آدم

غارش های تهاجم ، حوادث پیامبر که از ازعوم اعلی طبیعت زستان ، تابستان ، ابرهاد ، خورشید ، رعد بر قرق طوفان ،

سیاست استهاری نیست که خیلی پیچیده و در پرده استشاره و هر روز منیر و هرساعت برنی دیگر باشد و برای ادامه آن به محربان و دسانه دور از انسانیت و تهدیب حقیقی محتاج بوده نشیان کشند . معاهداتیک با دول هر سایه عقد نموده هم در داده هیں مقصد و آرزو است . اشخاص خارجه علی العموم در خط مشی و مسلک افغانستان همین عقیده دارند چنانچه یکی از مشاهیر روسیه در همین نزدیکیها در روزنامه ایزویستیا تحت عنوان (وضعیت کشوری افغانستان) مقاله طویل نوشته در آخر آن می کوید : (درنظر بعض صدم بی خبر مات افغانستان تا محل ملت انتقام کش و سخت دل و جلا کی است) ولی معلوم است این مسئله صحیح نیست ، زیرا ملت با آنها یکی از مطمئن باشد محبت دارد . نسبت به آنها یکی برای این مملکت مار تهدید اسارت نمیزند ، این ملت با محبت و دوست می باشد) افغانستان برخلاف کسی نخریک نمی کند تا برخلاف خود نخریک نمی بیند افغانستان بصالح احدي اخلال نمیسازد تا از طرف او اراده اخلال بصالح خویش حس نکند . افغانستان برکسی تجاوز نخواهد کرد نا سو میتی ازو لسب خود مشاهده نکند . بس هر کس آن عقیده آرام طبی و مصالحت جوئی دارد با افغانستان به کمال سهوت و بی تکلفانه موافقت می تواند .

چون که افغانستان در ساری حرکات و اقدامات مادی و معنوی خود نظری فوق را که متمدد رجہ بسیط و بی تکلیف و سهل الحصول است ، تعقیب می کند در راه سیر خود اشکالات و دشواری نداشته بذات خود وقوت خود وزور ملت غیور خود و موابه فطریه و وسائل دفاعیه طبیعیه وطنیه خود قیام و قوام داشته بدوستی زید و دشمنی غیر و هیچ بسته نیست و نازما نیکه از طرف کسی سو بیتی لسب خود و مصالحت خود در که کند ایدا رضدیت او قیام و برعلیه او اقدام نخواهد کرد و عنانع او اخلال نخواهد رساد ،

و در صوریکه قدریک ذره در مصالح معنوی و مادی خود از طرف احلال و سو و قصدی حس نمود صرف نظر خود داری شوانسته برای دفاع و مقاومت ازان تاریخن خون اولاد های صفار خود هم ایستاده کی دارد و جنگ را افتخار خود بیناند و غدا کاری را هم وقت شمار خود می شمارد و می نمایند آنچه آرده . و چون که دوستی و دشمنی و بی طرف ملت د قوم غیر اعتباری ندارد . افغانستان جنین تصمیم کرده که رای زنده کانی مساعدة و شرافت و تامین حال و آسایش استقبال خود هم را پسر مستعد نمایند که بخودی خود تجاوز و

یاهان افغانستان میتوان بود که در این قرن طلاقی از سهالهای دراز با نظری همچو کنج راز جواهر از نظر عالی عشقی ، و در زاویه کنایی مانده بود و یاهین افغانستان است که اصروز لوای بالعلای عرب و منبر آن ریامهای شهرهای بزرگ دنیا می باشد : طهران ، ماسکو ، برلن ، پاریس ، لندن ، روما و آن اشول بلند و در قریج است ویرقهای ای دول معظمه : روسیه و ایران و ترکیه و برطانیه و ایالات متحده در کابل بر افتاده و با هزار از اصناف صدم خارجه از سیاسیون و فحول عالیاً و فضل و معلمین و مهندسین و داکترها و ارباب شرکتها در شهر های آن موجود و سیاحین برای دیدن آن آرزومند . از صدم اجنبی مرکبک باین خطه آمده ، چون بوطن خود رفت ، غیر از محسن حکومت و خوبیهای ملت افغانستان چیزی نشونه است . جرائد بزرگ بلاد معظمه دنیا چون ایران و ترکیه سوریه و مصر و روما و پاریس و برلن و ماسکو و امریکا و جایان و هند هموقت از حسن بیانات اعلیحضرت غازی افغانستان و خوبی های اخلاقیات و معاشرت اهالی آن ورقهای غایان و آنیه در خشان بلاد آن مقالات دور و درازی می نویسد

پس باین همه مراتب آیا ممکن است که ازین اشاعات کاذبه و نشریات عمومیه دور از حقیقت که از اهتزازات و تغوطات بی سیم شمله بکوش جرائد انگلیسی میرسد و برای گول زدن صدم نشر می کنند کسی فرب بخورد و آرا نصیب نماید و از راه رود ؟ ایدا ممکن نیست . زمان این افقار کاری ها و ایام این حقه بازی ها کندشت . این جرائد بمقیده خود در نشر این افتراءات بی خواهند خدمتی به دولت خود بکنند . حال آنکه توجه مدعو سه میدهد چرا که افغانستان را لست به برطانیه در روابط جاریه و مقررات و معاهدات مثبت او با خود مشتبه می سازد و اعتماد او را برقوال و مواعید و معاهدات برطانیه سلب می کند ، و بدین است که صلاح حال برطانیه در این است که افغانستان نسبت به او اطعینان داشته مشغول ارتقای اوضاع داخل مملکت و در صوریکه قدریک ذره در مصالح معنوی و مادی خود از طرف احلال و سو و قصدی حس نمود صرف نظر خود اطعینان خطراییک برای برطانیه آبستن است بر عووم و اضطر و آشکار است و از طرف دیگر موقعیت دولت برطانیه و متكلانیکه در عین مقاطعه دنیا پیش روی اوست از نظر هر دیگر بصیرت و صاحب خبرت پوشیده نیست .

سیاست و رویه افغانستان با همایه ها و سائز دول و ملل جیل بسیط و آشکار است که محض معاشرت و راحت ملت و تامین استقبال نملک و حس جوار و صداقت کاری همایه ها و مراودات دسته ای نوع خواهانه ماساً مل و دول آرزو دارد سیاست افغانستان

میدانید که آن دشمن قوی، و آن بزرگ مانع وعیق، ابداعتی بفرزند آدم نکرده و کاملاً این بجهه های کوجه کرد را در بر بر رفت و عظمت خود مات و متغير کرده پود (هوا) بود.

آری هوا... همین هوا!

دراستی هوا چیز غریب است، از بالای سر او تاجی که خیل بلند است، یعنی آسمان؛ بلکه پیکر جالب نوجو و دقیق شکل داده بود.

این چیز است؟ غشود با آن رفاقت کرد، شوخت بزمیدارد با آدم نیسازد، و کسی را بخود راه نمیدهد.

بجز مرغها که با آلات پردار، می توانند، با هوارفاقت

کنند، کسی دیگر آن قوم را نداشت، و از آن محروم است از رایجا فقط، آرزو و هوس بود که با گردان کج، کاه کاه

تشها با خود می کفت: چه خوب بود که همین قالوبر میداشتم و درین هوا جولان میدارد؟

اما جون نه هوا هیچ وقت حالت آعرض و مهاجرا نسبت با احرار کرده، و نه او چندان لذومی در مقهوریت هوا برای خود میدهد — اراده اش کثیر تابع آرزویش شده و پیر بتفرک افتداد، ولی بالاخره هان آرزو و هوس بنام تفتن و فرجح، اراده را تابع خود نموده؛ و این پیکرستکن ناتوان برق کردن هوا و باد هم سوار شده، و پشت آن حریف عالی مقام را هم بخاک رسانید.

درست معلوم نیست که چندقرن طول کشیده است تا فرزند آدم، نامع و اهل طبیعت را که یکروز در برای هر یک از آنها بمحالت انکسار و عجز و رعب و برستش خاضع شده بود مسخر خود ساخته و همراه مهار نموده است! و فقط می بینیم کنانه فرزند آدم از نتیجه فتوحات خود تمام سلطنت کرده خالک را که منطقه نفوذ اوست در زیر اقتدار آورده و نیز میزان که هوس وارد اش کش کرده است در هوای مجاور هم پرواز نموده و ناجان که چشمی میداده است درده، و هر گنج و کاوی که درقدرت غیر آتش بوده است در مخلوقات بالای سر خود هم بکار برده است، دشمنان مهاجم او نعام دفع شده موافع و عوایق راه سعادت پا حرص و شهوت او مرفع شده اند.

پیکر داده فتوحات و مظفریها بعنای درجه و سمعت رسیده و تمام موافع ازین برداشته شده اند، اما واقعیک درست فکر میکند می فهمد که بلکه مانع بزرگ دشمن قوی در جلوه دارد که امیش از رعد، ورق، آفتاب، شب، برف، طوفان، حریق دریا کوه « هوا، شیر، بیر، قیل، زیادر » است!

سیاست لازم است که هرستان آزاد باشد. آزادی هر بوده و می نماید. مرشخون کدیگی دارد وفرض دین را میداند و استقلال افغانستان و ایران و سائر ممالک برق و اسلام و ترق هندوستان پایکنیدیک مربوط و منوط است. اسارت هرستان موجب تقویت زنجیرهای استعماری هندوستان و تشنیدن جام به دهان استقلال بلاد اسلامیه و شرفیه است پس ازین همه وجوه سیاسی و انسانی و دینی بر عالم ما و شما و سازن انسان فرض است که دست و داد و اخداد را با هم داده در آزادی هرستان بذل مسامی و اظهار احساسات نوع خواهانه همدردانه بگنجیم من یقین دارم که هیچ کدام از حاضرین جلسه در این باب فرو کشیده خواهد کرد.

تحواله ای خلیل

(ام الله و آما الیه راجعون)

(وفات آقا میرزا احمد خان شیبانی)

وزارت جبله معارف دو نظر معلم از ایران جلب نموده بود آقای میرزا احمد خان شیبانی و آقای میرزا ابوالحسن خان ارجمند آن وظیفه را تعهد نموده از ایران سوی افغانستان حرک کردند خبرورود شان به هرات قبل رسیده در جریبه افق اسلام نشر شده بود. درین روزها انتظار کشیده می شد که آقایان عنتری مع الحیر وارد کابل خواهند شد. از مقدرات ازی اقای میرزا احمد خان شیبانی را در قلعه جدید تسلیم خالک نموده برای ابد کشیده است (ام الله و آما الیه راجعون).

صورت این واقعه ناگهانی و فقضای غیر موقبة آسانی چنان بوده که آقایان معلم چون به قدمهار رسیده اند از راه کوشک و پشاور و جلال آباد قصد کابل نموده اند تا راحت و زودی رسند. هن ا است که روز چهار شنبه (۲۷) عقرب پس از حرکت از شهر قندھار قریب دو فریخ راه آقایان عنتری آقای میرزا احمد خان شیبانی و آقای میرزا ابوالحسن خان ارجمند نموده ازین مرض مهملک تجات و شفا پایاند.

برادران انسانی من اشنا میدانید که برای صریض برهیز و اجتناب از خوردن بسیار، خیلی ضروری است و بسیار لازم است که برای خود را کل روغنی و جرب داده شود، لآن این صریض فرنگی ما زور و قوت روغن هندی و خرمای عربی را می خورد و به صحت او مضر بوده مرضش را تلکنک می کند بناء عليه وظیفة اخوت انسانی ما است که اورا ازین خوردن منع نمایم تا مرض او شدت نکند و بدیک افراد جامعه انسانی ضرر نرساند.

برای میانه عربستان یک مسئله سیاسی می باشد و از روی

شخصات وغذو فرقه الماده ، عمرش در حکمرانیها وفرمان رواهیها کذشت به آخر پیری وزنه کانی رسیده اند از بعده قانون نجات نیافتند ، تامل نموده و در اتباع قولان و سلوك مصالک عدالت و رک افاض فسانی وهو اجس شیطانی دقت نمایند ، و به اقدار اختیار چند روزه غرمه نشوند که نتیجه این اوضاع خردیدنی و رسیدنی است .

اعطای نشان

ع ۱۰ جناب آقای عبدالعزیز خان وزیر محظوظ دولت علیه افغان مامور دربار ایران یکی از رجال معروف کارдан وطن هنر است . شرفت ، نجابت ، دیافت ، وجودت در خدمت و حسن و اخلاق و نیکی عضو بروجور شان ختم است . این ذات محترم در هر موقعی که متصدی بک خدمت کردیده خدمت های غایبان نموده است در ماموریت موجوده شان هم از هر جهت مسامی جیله بر جسته ابراز داشته اند ایجاد روابط دوستانه یعنی افغانستان از باد کارهای شان دارایشان است . درینوقت جناب معظم له نظر به مكافات حسن خدمات و مسامی " جیله " ایشان از حضور صراح ظهور شاهانه به نشان ذی شان (مردار اعلی) امتیاز و افتخار یافته اند . ما که عموماً از مخلصین همچو رجالي بادیان و خدمت کاران سادق وطن میباشیم و تکثراً مثال شان را هدوفت آرزوی زنیم از نوازش شاهانه خدمتکاران صادق را تشكر و به جناب وزیر محظوظ صاحب بان افتخار و امتیاز شان تقدیم تبریکات صدمیانه و تهانی مخلصانه می نگاهیم .

منشان وزارت مالیه

قرار اطلاع رسی که از وزارت مالیه باعضاً (ع ۱۰ ج) وزیر صاحب مالیه باداره رسیده است . آقای موسیو برادری ایطالوی حب خواهش وزارت مالیه و رضامندی موسیوی معظم له از حضور شاهانه با مشاورت فخری وزارت مالیه مقرر کردیده اند . آقای مشارالیه اصلاً از طرف یک شرک اسپکتان در ایوان ماموریت دارند و سالهای در ازیز در ایران کذر ایند . فارسی خوب می کوئند ، در امور مالیه و محاسبات هم اطلاعات و معلومات دارند . چندی است که وارد کابل شده است . تار وابط بخارتی شرک خود را در افغانستان قائم نمود .

عملیات جراجی

بنابر اطلاعات واردہ از مدبریت مسئله طیبه در این روزها یکنفر زن را در شاخه ملکی حراسی نموده از شکم او مقدار پیکر و بک با کابل که (۱۷) بوند انگلیسی می شود . یکنفعه ماده غدوی کشیده اند . مریضه هم حال بخت شده است .

مجلس آغازه داری و فائمه گیری العقادیافت . سازو زرا و کلام ورثه اه واعیان و بزرگان و مخلصین مکتب رای فائمه خوان حاضر می شدند و عده از شاکران خورد سال به لیهای رقت آور فرق آن مجید قرائت می کردند . شاکران مکتب امامیه بعیت مدبر شان در خارج تالار دورسته صف بسته با احترام واردین استاده بودند رؤساه و مدیرهای وزارت معارف در اول طبق اول تالار رای پذیران واکرام حضرات حضور و قیام داشتند .

بالله در مهای عن . و احترام رسم فائمه گیری آن ارجمند هنریز دطن که در راه خدمت بدين و ملت زلک حیات نمود و نام خود را زنده ابدی آذشت بجا آورده شد .

نسبت به اسباب ظاهریه که موجب وفات او شد و تیارداری و مرام تکفین و تجهیز او که همه مخلصین افغان و ایرانی و محظوظ و دیگر مسلمین . بجنایه اوحاظر آشته در رفاقت حرم در مقبره مسلمین دفن کرده شده ، بیانات مفصل از اداره تقیش مخلصین مان در امان بوزارت معارف رسیده بوده است ولی مناسقاته پیش ارسوی بدت ما مفقود کردیده است .

بالله لسب به آن ارجمند شهید دعای رق در درجات عالیه اخروی نموده مقا مانده کان را در امان ایزدی از هنرخور مصائب و آلام خواستاریم . و به عشیره واقارب ارجمند بن محمد خان صبر و تسلیت نیاز می کنیم .

حسن یکنفر از بزرگان

جناب سردار محمد اکبرخان نائب الحکومه سابق ولايت قطبن و بد خشان که دوسال قبل ازین بنادر مناقشه که بین او و قاضی انجاوی شده بکابل خواسته شده بود ، در این مدت در حکمه مالیه مامورین تحت استنطاق بوده است از قرار اطلاعات رسیه که از وزارت جبله داخلیه رسیده است جناب ایشان حسب احبابات قاتویه ملامت و ملزم کشته حکوم بخشن کردیدند و نتیجه فیصله آن از طرف وزارت داخلیه سید و لایت کابل کردیده که بمحصل اجرا کذارند .

جناب موصوف از رجال بسیار بزرگ و مشهور وطن است و با جناب وزیر صاحب داخلیه ایشان مدت عمویت و باعده حضور صاحب و والده اعلیحضرت قدمیت و قرابت فریبه خاندانی دارند و از عهد پادشاهان سابق به حکومهای و ماموریتی بزرگ مقرر بودند . چنانچه در عهد اعلیحضرت شهید مدتی حکمران سمت جنوی و زمانی حکمران سمت شرق و در عصر اعلیحضرت غاری ایل الحکومه و لایت قصن و بد خشان بودند .

حضرات مامورین احوال این شخص بزرگ که بسلاوه

نمودن عحصل در تحصیل نیست بلکه منوط محکم و عقیده متحمن است که اکرایست به شاکری حکم کرد که ناکام است هر چند طالم دهر هم باشد همان ساعت ملکات و قوای ادرا که اول سب و معم میشود و اکریک تووجه باطنی بحق او نموده کفت کامیاب است اکرایله و جاهم مطلق هم باشد رهان لحظه سور و نقوش معلومات و علم و فنون در لوح دماغ او نقش کردیده عالم کامل میگردد . نسبت به ناکامی اول طلبه می توانیم از روی تجربه های سالمهای در از واطلاع عمیق به احوال مکتاب و معلمین و اوضاع اداریه و نظمیه آن اظهار نظریات بخواهیم و تا یک درجه قائم بشویم ولی نسبت به اعاده امتحانات و کامیاب شدن ناکامان هرچند تامل نمودیم مدارک مثبتی بدست نیامد . از انجا که این مسئله خیل اهم و به حیات ملی تعلق دارد و جبران افراد و تغیریت در این غیر ممکن است از وزارت جبله معارف مخصوصاً اداره تدریسات آرزو و میکنیم که نسبت به این مسائل ثالثه ناکامی طلبه در امتحان اول و اعاده امتحانات و کامیاب شدن ناکامان در امتحان تأثیر معلومات و توضیحات کافیه میگردد فرمایت فرمایند تباری اطلاع عموم و اطمینان خاطر اصحاب ذکر نشر بشود چرا که کامیاب شدن بک شاکرده بی لیاقت و رق اوبه طبقه بلندتر ، راه از ق و تعالی در مدارج و صفات ما بعدرا برآمد و مسدد می سازد و قوای فکریه و دماغیه او از نشو و نگای طبیعی بازمی ماند .

از اداره تدریسات آرزو می کنیم که راجع به مسائل فوق الفکر در اطراف سوالات ذیل اعطای امتحانات معلمات میگیرد :

(۱) اسباب ناکامی طلبه و راول چه بوده است ؟ از ناکامی عموم معلوم میشود که علت عمومی است .

(۲) اسباب سلب اطمینان از ایمان و وجودان بالایات و کفايت متحمن اول و اعاده امتحانات که فوق العاده غریب است جه بوده است .

(۳) جه شد که شاکران در امتحان تأثیر هموماً کامیاب شدند ؟ آیا این امتحان تأثیری و اولی بیک و تیره و منج بودیانه ؟ چرا ؟ هیئت اول متحمنین با هیئت تأثیری در اعاده امتحانات حاضر بودند یا نه ؟ چرا ؟

(۴) حالیه عقیده دائره تدریسات و مقررات وزارت در متنه امتحانات برجه قرار یافته است ؟

(مجلس زخم)

عیاست وفات حسرت آیات اولاد هنری وطن دین محمد خان که در امان مشغول تحصیل فن رق بود . از طرف وزارت جبله معارف در نثار بزرگ مکتب امامیه روز بختیه (۱۴) قوس

رسیده مرحوم شیبانی هم مانند روز کذشت ، پس ای تاخت و تازرا کذاشته است پس از طی مقداری راه در بیک فرستی رباط " میل " همراهیک سنگستان بود رسیده آقای شیبانی خواست جلو اسپ خود را نگاهدارد ولی بیشتر از اسپ به زمین خورد را اول پای راست او به زمین آمد پس از آن سرش نیز بیشتر به سین خورد را فوراً قدری خون از دهان و چشم را ستش بیرون آمد همانند گوشنده ذیخ کشند قدری دست و بازده بعد بی حركت مانده با جله اورا روی اسپی کذاشته به رباط میل رسیده اند صبح جمهه سراسله فرستاده از قلعه جدید بکی و دا کتر طلب نموده اند روز دیگر سوار ساله مراجعت کرد جون در قلعه جدید بکی و دا کتر یافت نمیشد یک اشت و یک جفت بکاوه هر راه آورده در باشوت بقصی حال صریض خراب بوده که ممکن نشد اورا در بکاوه بکذارند خلاصه هر طوریکه ممکن بود بطرف (دری) حرکت کردند نزدیک غروب آنجا رسیده در ساعت یک و ربع بعد از نصف شب یکشنبه دار قانی را و داعم کرد به عمل معالجه و مداوا رسیده شوانستند (آناهه وانا الی راجعون) از روز یکشنبه نعش مرحوم را روی تابوتی کذاشته نزدیک ظهر قلمه جدید رسیده اند و جسدیت را همان روز پس از غسل و کفن بخاک سپرده اند . مایوقات حسرت آیات مرحوم آقای شیبانی منتها درجه عزون و غریبین کردیده از جهات کثیر اظهار نام و تأسف می کنیم . برای آن مرحوم که در راه خدمت اسلام بمال غریب و بیان چنین ساخته ناکهانی آسیانی رک زنده کانی نمودند طلب آمریک و استرحام می گذشت و برای بازمانده کان او ااجر های جزیل اخروی و دینوی باصیر و تسلی از صمیم قلب و غایت همدردی نیاز می کنیم .

(اعاده امتحانات)

جندی پیشتر در مکاب ابتدایی شهر از طرف وزارت جبله معارف ، یک هیئت متحمنین مقرر کردیده امتحان سوی طلبه را کردند . از قراریکه شنیدم در این امتحان تقریباً دو تولت طلبه بلکه بیشتر ناکام برآمدند ، بعد از چندی شنیدم که امتحانات باز اعاده شد و در نتیجه روی هم ناکامها کامیاب شدند ، ناکامی اکثر طلبه در امتحان اول نظریه اشخاصیکه از روحیات مکاب ابتدایی مدارد اس محیی است ، ولی اعاده امتحانات و آنهم علی العموم در نظر هر کس محییت ازان و اینکه هموم ناکامها کامیاب شدند از همه عجیبت است حق در بد و نظر جنان میناید که کامیابی و ناکامی مخلصین وابسته به خواندن و کوشش

میشوند - تلکراف های ضروری وزارت خارجه هر وقت
کرفته میشوند -

۲ - روز یکشنبه چون در هندوستان تعطیل عمومی
است و تلکراف خانه جز مخابرات ضروری قبول نمی کند
تلکراف خانه کابل هم تلکرافات هند را ضروری یا مستعجل
قبول می کند - تلکرافات معمولی پذیرفته میشوند ولی روز
بعد مخابره میشوند -

۳ عموماً ارباب مخابره مجاز نیستند وارد اطلاع کار
در تلکراف خانه بشوند باید تلکرافات خود را از دروازه
اول پدهند -

۴ - عموم ارباب مخابرات وقت فرستادن تلکراف پول
نقد پفرستند و یا با تلکراف خانه حساب خصوصی باز کنند و با
اسکناس نمی پرسند در آخر ماه رسیدن صورت حساب پول را نمایه
خواهند کرد - برخلاف این تلکراف خانه هیچ تلکرافی را
مخابره نخواهد کرد -

۵ - رخ عصول تلکرافات فعل بقرار ذیل است -
داخله معمولی - ۵ پیسه ف لفظ
ضروری - ۱۰ پیسه
خارج (نایساور) - ۲۰ پیسه ف لفظ و تلکرافی که از
خارج هند در کابل میرسند وقت سیردن تلکراف ف لفظ
پیسه از مرسل الیهم کرفته میشود .

۶ - تلکرافات جوانی قبول نمیشود -
۷ - بعض اشخاص تلکرافرا کرفته باز کرده میخواهند
وا کر مطلب قابل پست شان نبود تلکرافرا رد کرده جواب
را برپشت آن می نویسند - در آئینه صاحبان محترم ازین شیوه
دست بردارند -

۸ - از مشکلایت راجع به تلکرافات را باید به منظمه رجوع
کنند -

۹ - روز جمعه تلکراف خانه فقط از ۹ بجھے تا ۱۱ بجھے
روز باز است -

۱۰ قوس - عبدالمهادی منظمه تلکراف خانه

کذا از وقت تأسیس مدیریت طبیه و ورود دا کشور انگلستانی
عدد زیادی از مرضیها در تفخاخنه مجاناً نداوی و جراحی شده
قابل احتیاج باشند اند و افراد زیادی از اطفاں خورد سال خال
چیچک زده شده اند .

در شفاخانه سمت جنوبی آن واقع خواست می باشد از ۲۸
سبلہ تا (۷) قوس (۲۸۳۷) نفر نداوی و عملیات خورده
و کلان جراحی شده است .

(احساسات نازه)

زاده طبع جناب میر ولی الله

بیا ای هفتین تا محفل دی را برآذایم

به ساعت ناده دیگر به شان دیگر اندازیم

زهای و هوی خود حوران چشت را بوجداریم

ا کر زین باده میناش بحوض کوز اندازیم

زمین نازه باید آسمان نازه تو باید

که طرح بزم علم را بزن تو در اندازیم

دمی باروز کاری ساز کاری در طرب کوشیم

به نیغ کین اکراز دوش خصم دون اسراندازیم

شود پیدا ازین دنبای کنه نازه دنبای

سرسودای سیر کن فکان کر در سر اندازیم

سماع ما بود از قصه های باستان بایی

بحای باده خون دستمنان در ساعت اندازیم

زبیداد کسان پیش کسان رفتن زبون باشد

بیا کین شکوه هارا پیش نوب و خنجر اندازیم

کرم های عدو را دام باشد زیر هر دام

بداء و داه اش آن به که آتش یکسر اندازیم

بود آیا ذ سرقاب قوسین آشنای کردیم

بساط خویشتن از دو جهان بالاز اندازیم

ا کر دیو حوادث کرد باد فتنه اندیزید

ز باران کله اوله آتش در پیگر اندازیم

شود پلخ جهان را باعث رنگی دیگر

ا کر بک قطره خون خود به آب خنجر اندازیم

اعلان

(از طرف دائره تلکراف)

۱ - تلکراف ها عموماً در تلکراف خانه از تاریخ اعلان

تا اویل حل از ساعت ۹ الی ۱۲ واژمک الی $\frac{1}{2}$ ۳ مجھے پذیرفته

